

Notat

MILJØMINISTERIET

Miljøstyrelsen

Kemikalier
J.nr. MST-601-00123
Ref. likjo/mikkel
Den 21. december 2010

Resultat af 22. partsmøde under Montrealprotokollen om stoffer, der nedbryder ozonlaget, afholdt den 8. - 12. november 2010 i Bangkok

Baggrund

Montrealprotokollen hører under Wien-konventionen om beskyttelse af ozonlaget og vedrører reguleringen af stoffer, der kan nedbryde ozonlaget. Alle verdens lande har tilsluttet sig protokollen.

I øjeblikket omfatter Montrealprotokollen ca. 100 stoffer, hvoraf CFC'er, HCFC'er, haloner, methylbromid og kultetraklorid er de væsentligste. Protokollen forpligter parterne til specifikke begrænsninger og udfasninger af produktion og anvendelse af de enkelte ozonlagsnedbrydende stoffer. I ulandene er udfasningen koblet sammen med finansiel støtte fra i-landene.

Atmosfærens indhold af de ozonlagsskadende brom- og klorholdige forbindelse er som følge af Montrealprotokollen på vej ned. Det forventes, at man vil nå situationen fra før 1980 omkring 2050, bortset fra over Antarktisk, hvor "ozonhullet" først forventes at være lukket omkring 2065.

I 2007 blev der opnået enighed om en hurtigere udfasning af brugen af HCFC; et resultat, der også gavner klimaet i stor stil, da HCFC'erne også er kraftige drivhusgasser.

Overordnet vurdering af resultaterne

Partsmødet forløb tilfredsstillende med fremdrift i forhold til den løbende implementering af protokollen, dog uden større nye resultater i forhold til yderligere miljøbeskyttelse. Der blev vedtaget et større antal beslutninger, og EU spillede som vanligt en ledende rolle for at styrke indsatsen. Resultaterne på de centrale emner er gennemgået nedenfor og markeret med kursiv.

Centrale emner på partsmødet

Forslag om international regulering af HFC-gasser og forslag om at reducere udledningen af HFC-23

HFC-gasser er ikke ozonlagsnedbrydende, men er ligesom de fleste ozonlagsnedbrydende stoffer meget stærke drivhusgasser, og er som sådanne omfattet af Kyoto-protokollen. De anvendes fortrinsvis til en række formål, hvor der tidligere blev anvendt ozonlagsnedbrydende stoffer. Mauritius og Mikronesiens Forenede Stater fremsatte i 2009 et forslag til ændring af Montrealprotokollen om, at HFC-gasser skal reguleres i Montrealprotokollen. Forslaget indebærer en gradvis udfasning af HFC'er således, at de enkelte i-lande efter 2030 kun må producere og forbruge 10 % af gennemsnittet af den produktion og det forbrug, de havde i 2004, 2005 og 2006. For ulandene er der lagt op til en udsættelse af udfasningen. Forslaget indebærer, at ulandene i lighed med de tidligere udfasninger af CFC og HCFC via den Multilaterale Fond skal kunne få støtte for at kunne leve op til kravene. USA, Canada og Mexico

havde fremsat et ændringsforslag, med en justering af udfasningsforløbet. Ingen af forslagene indebærer en fuldstændig udfasning. Dette skyldes, at der på en del områder ikke findes egnede alternativer til HFC'er. Alle forslagsstillerne ser deres forslag som konsistent med og i forlængelse af Klimakonventionen (UNFCCC) og Kyoto-protokollen.

EU støtter generelt, at der bør ske en global regulering af HFC'er, men i EU kredsen har der mest været fokus på, om en eventuel regulering af HFC mest formålstjenligt sker under Klimakonventionen (UNFCCC)/Kyoto-protokollen eller under Montreal-protokollen, og ikke så meget på de konkrete udfasningstrin. Der er i EU enighed om, at HFC-gasserne bør forblive i "Kyoto-kurven", og at UNFCCC skal anmode Montreal-protokollen om at udvikle og beslutte de konkrete tiltag. Denne indgangsvinkel ser ud til at ligge i forlængelse af begge de fremsatte forslag. Danmark har siden 2002 haft nationale regler, som kraftigt begrænser anvendelsen af HFC'er.

HFC-23 er en meget kraftig drivhusgas, der er reguleret af Kyoto-protokollen. HFC-23 dannes som et biprodukt ved produktionen af HCFC-22, der er et ozonlagnedbrydende stof reguleret af Montreal-protokollen. Det er mellem parterne til Montreal-protokollen aftalt, at forbruget af HCFC'er skal udfases. Udfasningen sker gradvist med forskellige tidsfastsatte mål for hhv. i- og ulande.

Det fremsatte forslag går bl.a. på, at bestyrelsen for den Multilaterale Fond skal undersøge, hvor mange steder der bliver produceret HCFC-22, mængden heraf og om der gives støtte til at destruere HFC-23. Komiteen skal også undersøge, hvad det koster at indsamle og destruere HFC-23.

En ordning under Kyoto-protokollen bevilger støtte til at destruere HFC-23. Støtten til at destruere HFC-23 er så høj, at der for ulandenes vedkommende, kan være en økonomisk fordel i at opretholde en produktion af HCFC-22, alene for at få støtte til at destruere biproduktet HFC-23. Støtten modvirker derfor udfasningen af HCFC-22.

Under Kyoto-protokollen arbejder Danmark for at ændre reglerne således, at støtten til at destruere HFC-23 ikke modvirker udfasningen af HCFC-22.

Der blev nedsat en uformel gruppe, men eftersom flere parter med Indien, Kina og Brasilien i spidsen protesterede imod overhovedet at diskutere emner relateret til HFC, blev der ikke fremsat noget beslutningsforslag. 91 parter underskrev dog en deklaration, hvori de anførte, at de under Montreal-protokollen vil stræbe mod en miljømæssig forsvarlig substitution af HCFC'er og CFC'er.

Forslag om at definitionen på blandinger af ozonlagnedbrydende stoffer til skumproduktion skal ændres

Indien foreslog at såkaldte polyoler, der er blandinger, som bruges til at lave skum af, og som bl.a. indeholder HCFC, skal anses som et ozonlagnedbrydende stof og ikke som et produkt. De fleste lande har hidtil anset polyoler for at være et produkt, men Indien hævder, at der har været forskellige fortolkninger af denne definition. Samtidig ønskede Indien, at den Multilaterale Fond skulle ændre retningslinjer for tildeling af støtte til afviklingen af anvendelsen af HCFC til skumproduktion.

EU var meget betænkelig ved at ændre en definition, som har eksisteret og fungeret tilfredsstillende i mange år.

Bestyrelsen for den Multilaterale Fond har ved deres seneste møde, bevilget støtte til udfasning af anvendelse af HCFC til skumproduktion. Det indiske forslag ville derfor i praksis kun få betydning for definitionen af polyoler.

Emnet blev diskuteret uformelt mellem bl.a. Indien og USA. Eftersom det økonomiske problem var løst, kunne der vedtages en beslutning, hvoraf det fremgik, at parterne til Montrealprotokollen anså, at emnet var blevet behandlet tilfredsstillende. Definitionen blev ikke ændret.

Emner relateret til methylbromid

Stoffet methylbromid anvendes især som pesticid og til desinfektion. Anvendelsen af methylbromid har været forbudt i i-landene siden 1. januar 2005. I 2015 skal ulandenes forbrug også være ophørt. Forbuddet/reduceringen gælder dog ikke for forbruget af methylbromid til desinfektion i forbindelse med afsendelse af containere og karantæne. Denne lovlige anvendelse kaldes for QPS. Derudover kan der gives dispensation til såkaldte "kritiske anvendelser", hvor der ikke findes alternativer. I Danmark er anvendelsen af methylbromid helt forbudt. Der var en række forslag til beslutninger i relation til methylbromid:

Beslutning om størrelsen af kvoter af methylbromid til kritiske anvendelser.

I EU ophørte brugen af methylbromid til dette formål ved udgangen af 2008. Canada, Australien og Japan har alle reduceret væsentligt i deres brug af methylbromid til kritiske anvendelser. Dette gælder derimod ikke USA. EU arbejder løbende for, at også USA skal nedbringe forbruget.

En særlig ekspertkomite havde vurderet ansøgninger om tilladelse til kritisk anvendelse af methylbromid. "Kritiske anvendelser" omfatter anvendelser af methylbromid som biocid og pesticid. Komiteen fremlagde sine anbefalinger til beslutning på mødet.

Parterne til Montreal-protokollen vedtog ekspertkomiteens anbefalinger for tilladt brug af methylbromid til kritiske anvendelser for 2011 og 2012. Der blev i alt tilladt brug af ca. 2377 t methylbromid for 2011 - heraf ca. 1855 t til USA. Det er ca. 1022 t mindre end i 2010. Den endelige mængde for 2012 er endnu ikke kendt, fordi der kan komme yderligere ansøgninger i løbet af 2011.

Forslag om begrænsninger i anvendelsen af methylbromid til QPS

I følge protokollen er det tilladt at anvende methylbromid til desinfektion i forbindelse med afsendelse af containere m.m. (pre-shipment) og karantæne for at forhindre spredning af skadelige organismer. Denne anvendelse udgør formentlig den største endnu ikke kontrollerede anvendelse af et ozonlagsnedbrydende stof. EU havde fremsat et forslag med det formål at få reduceret denne anvendelse. Forslaget opfordrede blandt andet til, at parterne ændrer deres lovgivning om desinfektion med methylbromid således, at alternativer til methylbromid kan anvendes. Da der er en mistanke om, at der specielt i USA sker en fejlagtig brug af methylbromid under denne undtagelse, indeholdte forslaget også en opfordring til, at definitionen af QPS nøje overholdes. Endelig blev der foreslået en række aktiviteter for at sikre bedre data om denne anvendelse.

EU's forslag fik stort set ingen støtte. Især USA satte spørgsmålstejn ved behovet for at implementere en proces, der skal sikre, at flere data for brugen af methylbromid til QPS formål bliver indsamlet. USA satte endvidere spørgsmålstejn ved formålet med en sådan proces. Resultatet blev, at der ikke blev fremsat noget beslutningsforslag vedrørende dette emne.

Kvoter til anvendelse af ozonlagsnedbrydende stoffer i "essentielle" anvendelser.

CFC har en række anvendelser, hvor det er vanskeligt at finde alternativer. Det drejer sig især om anvendelsen som drivmiddel i astmasprays. Parterne kan ansøge om tilladelse til at bruge CFC (og andre ozonlagsnedbrydende stoffer) til sådanne essentielle anvendelser. I EU er anvendelsen af CFC i astmasprays ophørt i 2009. En række andre lande havde ansøgt om dispensation til at anvende CFC til astmasprays. Rusland havde endvidere ansøgt om CFC til anvendelse i forbindelse med rumfart. Disse anvendelser var blevet anbefalet af en teknisk ekspertgruppe, som samtidigt havde afslået at anbefale andre ansøgninger. Der blev fremlagt et beslutningsforslag, som fulgte ekspertgruppens anbefalinger. Sidste år blev det besluttet at tildele ca. 2.500 ton ozonlagsnedbrydende stoffer til disse anvendelser i 2010. Ekspertgruppen havde indtil videre kun anbefalet at tildele 1.400 ton for 2011

Parterne til Montrealprotokollen besluttede at give dispensation til, at Rusland kan anvende 100 t CFC i forbindelse med rumfart. Endvidere fik 5 lande dispensation til at anvende i alt 1157 t CFC i astmasprays.

Budget for Montrealprotokollen.

UNEP fremlagde et revideret regnskab for Montrealprotokollen og forslag til budget for 2011 og 2012. Budgetforslaget for Montrealprotokollen er i alt på ca. 4,8 mio. \$. Danmarks bidrag forventes at være på samme størrelse som i 2010.

Partsmødet vedtog et budget for 2011 og 2012. Danmarks bidrag ligger på 31.426 dollars, hvilket svarer til ca. 180.000,00 kr.